

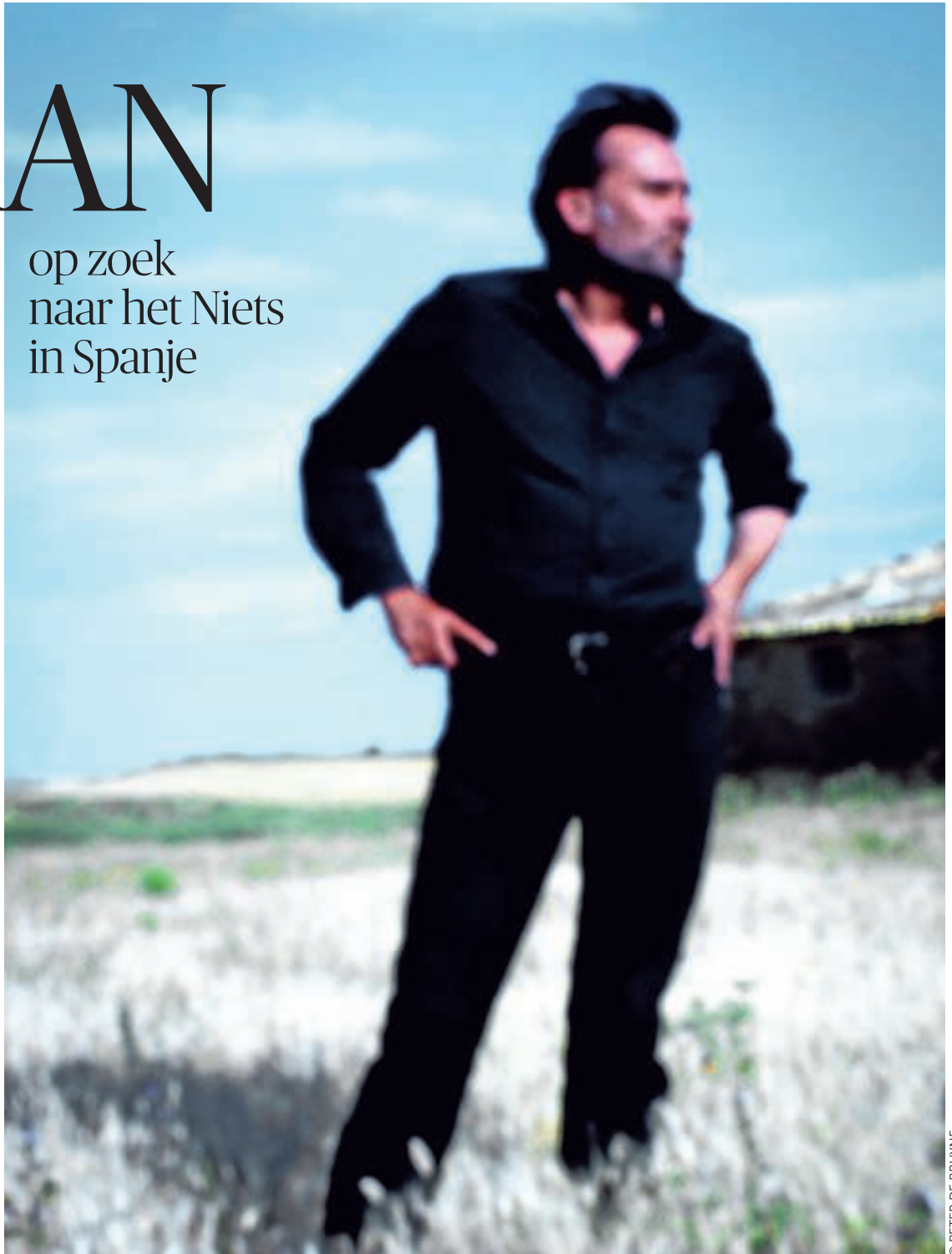
zeno.

DeMorgen. ZATERDAG 12/09/2015

Met
DAAN

op zoek
naar het Niets
in Spanje

**'Ik voel
me hier
fantastisch
vrij, en dat
is zalig'**

© PETER DE BRUYNE

'De Nada', een duoproject van Daan en fotograaf Peter De Bruyne

A dark, atmospheric photograph of a dilapidated building with a person's silhouette in the foreground. The building has a rough, textured wall and a small, dark opening. The person in the foreground is seen from the back, looking towards the building. The overall mood is somber and desolate.

Voor hun project *De Nada* trokken zanger Daan Stuyven en fotograaf Peter De Bruyne door desolate Spaanse landschappen. Op zoek naar het niets, ver weg van domme stress. 'Weet je: die landschappen en die dorpjes hebben hier alle tijd. Die zeggen: 'Als 't vandaag niet lukt, kom dan morgen nog eens terug. Wij zijn hier toch nog een paar honderd jaar.'

KOEN VIDAL

Zoeken naar het **NIETS**

D

aan sleept zijn Samsonite-trekvalies door het dorre landschap. In zijn andere hand draagt hij een gitaarkoffer. Rotsachtige, grijswitte heuvels, begroeit met bosjes gras. Beneden ligt een witte zandvlakte die op een strand lijkt. De hemel is nog blauw, maar in de verte naderen donkere wolken en een regengordijn. "Die komen onze kant uit", zegt Daan. "Maar we hebben nog wel even tijd."

Peter is al vooruitgelopen. Met een Polaroid-camera maakt hij enkele kiekjes van het landschap. Maar na enkele minuten trekt hij zijn T-shirt uit en begint hij met zijn Nikon te werken, een oud toestel met filmrolletje. Dan weet je dat het ernst wordt. We zien hem door de heuvels wandelen. Af en toe houdt hij halt om een foto te nemen.

Ondertussen heeft Daan zich op een rots geïnstalleerd. Hij ritst zijn valies open, neemt er zijn iBook uit en zet z'n hoofdtelefoon op. Terwijl hij een akkoordje neuriet, klikt hij ook de zwarte koffer open, grijpt naar zijn Fender-gitaar en begint het melodietje te spelen dat hij daarnet nog aan het neurien was.

Gepraat wordt er niet veel. Op momenten als deze zijn beide mannen heel erg in hun eigen wereld. Soms hoor je Daan foeteren op zichzelf. "Doeme! Er is hier een wreed misverstand over het ritme." Dan, even later, opgelucht. "Nee, nee, het ritme klopt toch. Het zit goed. Ha! Geweldig. Het was een misverstand tussen mezelf en mezelf."

De donkere wolken zijn nu vlakbij, er steekt een ferme wind op. Af en toe een bliksemschicht. Daan: "Shit, den bliksem zit in mijn gitaar. Je voelt dat meteen hè, die snaren die vollopen met elektriciteit."

Peter zegt dat we maar beter kunnen gaan. "We staan hier echt niet goed hoor. In het midden van een vlakte." Daan: "Komt wel goed. Wie heeft hier het meeste metaal om zich heen? Ik toch. Als de bliksem één van ons drie wil treffen, kiest hij voor mij. Geef me nog een paar minuutjes. Ik ben er bijna. Desnoods duw ik dit ritme door de strot van mijn gitaar. Het moet lukken!"

Er vliegen bollen gras voorbij en even later ook een groot stuk groen karton. Peter zegt dat de vogels om ons heen één voor één wegvliegen: "Ik weet wat dat betekent. Onheil. 't Is de moment. We moeten echt weg." Daan knikt, pakt zijn boeltje bij elkaar en begint net als wij naar de auto te rennen. Een enorme stortbui, de ene bliksem na de andere. "Hey gasten, dadelijk ga ik nog schrik krijgen."

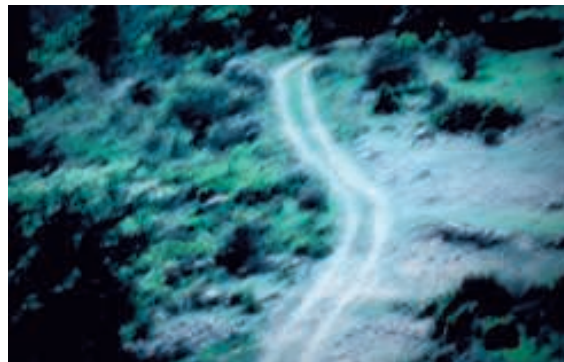
We geraken levend aan de auto. Opluchting. Maar ook contentement. Daan: "Mijn muziekje klinkt wel nijs. Bijna hilarisch. Voelt goed. En jouw foto's, Peter?"

"Ja hoor. Ik denk wel dat ik iets mooi heb. Dit landschap heeft het."

Natuurlijk voortvloeiend

Daan Stuyven en Peter De Bruyne zijn bezig aan de tweede reis voor hun project *De Nada*. Ze omschrijven hun trip door desolate Spaanse landschappen en verlaten dorpjes als 'een reis naar het niets'. De exacte locaties van hun foto's en opnames houden ze liever geheim, maar ik denk wel dat ik kan verklappen dat hun jachtgebied ergens tussen Barcelona en Zaragoza ligt.

Aan de oorsprong van deze zoektocht ligt een vriendschap en een grote bewondering voor elkaars werk. Daan: "De samenwer-

'Ik wou met dit project ingaan tegen de wetten van de evidente schoonheid, rebelleren tegen de hegemonie van het spectaculaire'

DAAN

► 'Ik wist dat ik hier moest zijn', zegt fotograaf Peter De Bruyne. 'Lonely Planet kent het niet eens.'

► Daan gaat een uurtje de tank in. 'Verdomme, wat een stank!' © PETER DE BRUYNE

‘Op een dag werd ik om vijf uur wakker en sloeg plotseling het idee in om samen met Daan op zoek te gaan naar absurde, lege landschappen. Om daar muziek en foto’s te maken’

PETER

king is langzaam gegroeid. Ik val al een hele tijd voor Peters zeer eigenzinnige stijl: zijn vage focus die toch de essentiële lijnen op scherp zet, zijn hevige, warme kleuren.

“Enkele jaren geleden vroeg Peter me of ik voor de opening van zijn tentoonstelling *American Icons* in het Concertgebouw van Brugge een eenmalig setje wou spelen. Die avond speelde ik Johnny Cash en nog enkele andere nummers die ik normaal nooit zou spelen. Peter lokte me toen al uit mijn kot. Die cross-over tussen foto’s en muziek werkte echt. Toen ik mijn album *Le Franc Belge* aan het afwerken was, heb ik aan Peter gevraagd om een fotoprojectie voor mijn concerten in elkaar te steken.”

Het project *De Nada* is een natuurlijk voortvloeisel van de vele gesprekken die de twee hadden over hoe beeld en muziek elkaar kunnen versterken. Peter: “Hoe een mens ertoe komt om in Spanje naar het Niets op zoek te gaan? Gewoon, op een dag werd ik om vijf uur wakker en sloeg plotseling het idee in om samen met Daan op zoek te gaan naar absurde, lege landschappen. Om daar muziek en foto’s te maken. Drie uur later zat dat idee nog steeds in mijn hoofd en heb ik Daan gebeld. Hij zag het meteen zitten.

“Qua bestemming dachten we eerst aan de VS of IJsland. Maar we voelden al snel dat dat te evident was. We wilden geen platgetreden iconen en ons verlossen van de ballast van het toerisme. Een paar jaar geleden reed ik door deze Spaanse landschappen en wist ik het meteen. ‘Hier moeten we zijn.’ Toen ik mijn enthousiasme met enkele vrienden deelde, zei een van hen: ‘Vreemd, ik ben daar ook doorheen gereden. Er is daar niets.’ Het

is dat wat ik zoek, zei ik. Ook in de *Lonely Planet* ben ik naar dit gebied gaan zoeken. Het staat er niet in. Voor de *Lonely Planet* is dit een zwart gat.”

Daan: “Dat was voor mij een geruststellend gegeven. Ik wou met dit project tegen alle wetten ingaan. Tegen de wetten van de evidente schoonheid, tegen de wetten van de commercie, tegen alles. Vaak krijgt diegene die de hardst roept het meeste aandacht. En iedereen trekt naar de meest bejubelde landschappen. Maar wij vonden het wel mooi om net het tegenovergestelde te doen. We wilden ingaan tegen de gedachte dat hoge bomen per se veel wind moeten vangen. De idee om ook lage bomen veel wind te doen vangen, staat me wel aan. Het is een rebellie tegen de hegemonie van alles wat spectaculair, overbezocht of overpimpt is.

“Toen ik daarna in die desolate heuvels aan het werken was, had ik zelfs het gevoel dat dat landschap mijn komst apprecieerde. Het was niet zo’n arrogant landschap dat zegt van: ‘Hey, kijk eens hoe officieel mooi ik ben! Je mag blij zijn dat je hier mag zijn. Nu gij!’”

Drummen in de stank

Peter: “Je voelt dat aan alles, ook aan de mentaliteit van de mensen. Wij komen niets dan vriendelijke en open mensen tegen en het valt op dat ze ons project helemaal niet zo maf vinden. Tijdens onze eerste reis kwamen enkele nieuwsgierige Spanjaarden op ons af en ze vroegen waarmee we bezig waren. ‘Wij zijn op zoek naar niets’, zeiden we eerlijk. Heel even viel hun mond open. Maar na enkele seconden zeiden ze: ‘Ah, ja, maar dan moet je misschien eens naar die plek gaan kijken. Daar is het echt fijn, daar is echt niets.’ →

► 'Pas als je de druk laat zakken, kun je spelen, dromen en creatief zijn', weet Peter. 'Je ziet ook geen obstakels meer.' © PETER DE BRUYNE

Daan: "Dat is net het mooie: de plaatselijke bevolking heeft nooit de neiging om te zeggen: 'Zijn jullie ons nu aan het uitlachen?' Neen, want zij zijn zich heel goed bewust van de natuurlijke schoonheid van hun landschappen. Alleen de rest van de wereld en de *Lonely Planet* hebben die schoonheid nog niet ontdekt."

Ze hadden die rare tank gisteren al zien liggen. Een grote ton die jaren geleden van een vrachtwagen moet zijn gevallen en meer dan honderd meter in de groene vlakte werd gekatapulteerd. Bij het voorbijrijden hadden Peter en Daan elkaar even aangekeken en geknikt. Meer was er niet nodig. 'Hier stoppen we morgen.' Dit is zo'n plaats.

De tank is verroest en bewerkt met graffiti. 'Amor', staat in grote gekartelde letters op de wand. En op de achterkant heeft een zekere Juan zijn tag achtergelaten.

Zonder veel na te denken, kruipt Daan met zijn computer, een klein keyboard en drumstokken in de tank. "Verdomme, wat een stank!" Op de bodem van de tank ligt een hoopje verkoold hout. Blijkbaar heeft

onbekende Juan hier ooit een vuurtje gestookt.

Daan begint met zijn drumstokken op de binnenwand te slaan. Peter neemt foto's van het tuig waarin zijn vriend net is afgedaald. "Als je dat hier zo los van alles in dit landschap ziet liggen, lijkt het wel een ruimtetuig dat net op aarde is geploft. Alleen weten we nog niet of er straks marsmannelen uit zullen stappen en of die goede of slechte bedoelingen met ons hebben."

Pas een uur later kruipt Daan uit zijn tank. "Man, ik ben helemaal smerig. Maar het werkt wel, denk ik. Heel explosief, wat ik net gemaakt heb." Hij zet zich in het gras en voegt nog wat gitaar toe aan het nummer. Peter neemt foto's van de besmeurde en stinkende Daan.

Terug in het hotel: "Ja het was misschien een beetje vreemd om meteen in die tank te kruipen. Voor mij voelde het als imploderen. Ik ben heel hard percussie beginnen spelen en dat deed goed. Maar het was wel gek om me te verstoppen in het enige object dat daar in dat landschap lag.

"Het rare is dat ik daar de meest explosieve muziek van de hele reis heb gemaakt. Mocht ik hetzelfde nummer buiten die cilinder hebben opgenomen, dan had ik mezelf waarschijnlijk veel beduusder gedragen. Maar het feit dat jullie buiten bleven en ik daar binnen zat, maakte dat ik helemaal loos kon gaan.

"Maar man, wat stonk het daar. Vies, vuil, was het. *I hated the fucking place*. Ik zou er nooit mijn studio maken. Maar omdat ik wist dat ik tussen die dikke stalen wanden zat, kon ik volledig uit mijn bol gaan."

Peter: "Mooi, Daan, maar straks moet je wel douchen, hè."

Emotioneel mijnenveld

Er zijn zo van die plaatsen waar het einde van de wereld heeft plaatsgevonden. Dit dorpje is zo'n plek. Tijdens de Spaanse burgeroorlog aan flarden geschoten. De burgers die het massacre overleefd hadden, kregen van generaal Franco een nieuw dorp. Op loopafstand van waar ooit hun huizen, kerken en scholen hadden gestaan. Diezelfde Franco besloot om van het verwoeste dorp een bezienswaardigheid te maken. Waarschijnlijk om aan de generaties die volgden te tonen wie de sterkste man van het land was.

Daan en Peter hebben lang gearzeld om dit slagveld te betreden. Daan: "We twijfelden. Het is hier een emotioneel mijnenveld. Was het niet te evident om hier muziek te maken? Of te delicaat? Of te zwaar? Maar tegelijk was er een gevoel van: we kunnen er niet omheen. We moeten hier naartoe. Zo'n compleet kapotgeschoten dorp: dat zet je toch wel aan het denken."

Peter: "Ik ben niet iemand die perse allerlei historische plekken wil bezoeken. Maar dit dorp lag letterlijk op onze weg en dan mag je dat niet negeren.

"Nu ik hier in die ruïne rondwan-

del, voel ik dat het goed was om halt te houden. Je voelt heel hard wat een oorlog met een mens kan doen. Het is dezelfde ervaring als wanneer je langs de duizenden witte kruisjes van de IJzervlakte loopt. Dit is ook het niets, hè."

Daan: "Ja, een door de mens kapotgeschoten niets. Ons eigen *man made nothing*."

Zeventig jaar zwijgen

Daan trekt zich terug in de ruïne van wat ooit een kerk was: de muren zien eruit alsof ze elk moment kunnen instorten en de toren zit vol gaten van kanonskogels. Peter zwerft door het puin. Ongewild oorlogsfotograaf. Op de achtergrond is de stem te horen van een gids die een groepje Spaanse bezoekers rondleidt. De vriendelijke vrouw zal ons later het verwoeste huis tonen waar ooit haar moeder woonde.

We verlaten dit dorp met een heel zacht muzieknummer. Daan: "Met deze plek wil ik voorzichtig omspringen. Ooit was er hier leven en probeerden mensen gelukkig te zijn. Toen kwam die oorlog. De muziek die ik net maakte, bestaat uit een afwisseling van mineur- en majeur-akkoorden waardoor je niet meer weet waar het geluk en het ongeluk zit. In die compositie heeft er niemand gelijk. Mineur en majeur spreken elkaar voortdurend tegen.

"Sorry dat dit misschien wat truttig klinkt, maar wat ik eigenlijk wil zeggen is: *shut up at both sides*. Dit dorp is door beide oorlogskampen kapotgemaakt. Die vreemde muzikale combinatie is hier wel op z'n plaats, vind ik. Temeer omdat de inwoners van het nieuwe dorp nog steeds niet over de oorlog willen praten. Toen Peter daarnet aan een vriendelijke restaurantdame vroeg of dit dorp aan de kant van Franco of de Republikeinen stond, bracht die dame haar vinger naar de mond. 'Sjijt, daarover wordt hier niet gepraat', fluisterde ze. 'Niet in

'In België hebben mensen de neiging om hun hoofd zo vol te steken dat hun hersenen niet meer kunnen bewegen. Maar hier loopt je hoofd automatisch leeg'

PETER

► 'Werkdruk bestaat er niet in deze omgeving', zegt Daan. 'Je hoeft hier niet achter jezelf aan te hollen.' © PETER DE BRUYNE

dit restaurant, niet op straat en ook niet op school.' Zeventig jaar zijn deze mensen al aan het zwijgen."

Peter toont ons zijn foto's van het verwoeste dorp. Ieper. Stalingrad. Dresden. Sarajevo. Kigali. Aleppo. Oorlogen zijn om ter smerigst.

De dag lijkt nergens heen te gaan. Een rustig ontbijt op een terras naast een Repsol-benzinestation en verder geen concrete plannen. Peter en Daan kijken elkaar aan met een blik van: wat zullen vandaag doen? Voorlopig halen ze hun schouders op.

Zoals in de kleuterklas

Op de vraag of zo'n leeg moment ook niet een beetje angstaanjagend is, heeft Peter een heel snel antwoord klaar. "Ik vind dat net geruststellend."

Daan: "Werkdruk bestaat hier niet. Er mag al eens een dag zijn dat we geen interessante plek vinden of dat we het niet voelen. Dit is het tegenovergestelde van een opnamestudio die 2.000 euro per dag kost waardoor je op 24 uur minstens twee à drie nummers moet opnemen. Dat zorgt voor grote druk: ik slaap dan slecht, ben 's ochtends niet te genieten en de

kans dat ik een slecht nummer schrijf is veel groter. Weet je wat het is met deze reis? Je hoeft hier niet achter jezelf aan te hollen. Als ik hier een nummer maak, moet ik de rest van de dag eigenlijk niets meer doen. Maar net daardoor krijgen we goesting om nog wat rond te rijden, een leuke plek te vinden en muziek te schrijven en foto's te maken.

"Weet je: die landschappen en die dorpen hebben alle tijd. Die zeggen: 'Mannen, als 't vandaag niet lukt, kom dan morgen nog maar eens terug - wij zijn hier toch nog een paar honderd jaar.'"

Peter: "In België hebben mensen de neiging om hun hoofd zo vol te steken dat hun hersenen niet meer kunnen bewegen. Maar hier loopt je hoofd automatisch leeg waardoor hersenen meer ruimte krijgen. Je loopt hier rond met het gevoel: nu ga ik vandaag eens echt doen wat ik graag wil. Net zoals in de kleuterklas: je krijgt een wit blad voor je, een doos kleur stiften en je mag doen wat je wilt; goed wetende dat de juf niet boos wordt als je buiten de lijntjes kleurt of de bergen blauw in plaats van groen kleurt."

Daan: "En is dat niet de essentie van artiest zijn? Is het niet juist erg belangrijk dat wij onszelf alle vrijheid gunnen? Is het niet dát waarvoor andere mensen ons zo benijden? Ik voel me hier fantastisch vrij en dat is zalig."

Peter: "Pas als je de druk laat zakken, kun je spelen, dromen en creatief zijn. Je ziet ook geen obstakels meer, problemen worden niet meer onoverkomelijk en je voelt je sterk genoeg om zotte dingen te doen. Hier in deze streek houden mensen nog een siesta. Hoe zalig is dat! Na zo'n middagdutje voelen mensen zich gewoon veel beter en energiever. In België zouden ze zeggen: 'Wat, een siesta? Daarmee verlies je elke dag twee productieve uren.'"

Daan: "Onthaasten is een lelijk woord, je hebt me dat niet horen zeggen. Maar het tempo is hier wel heel fijn. Daarnet kwam ik langs een elektronicazaak die open is van elf tot één en daarna van zes tot acht. Dat is een manier van leven die perfect te doen is, hè. Iedereen komt op die uren naar de winkel en de rest is *quality time*. *Time to waste*. Fantastisch toch!"

Luidsprekers

In het dorpje is een krakende Spaanse ballade te horen. We vragen ons af waar die muziek vandaan komt. Peter vraagt de hoteleigenaar of hij even een fiets mag lenen en rijdt het dorp in. Een half uurtje later komt hij enthousiast terug. "Die muziek kwam uit de luidsprekers van het dorp. Ik ben langs het gemeentehuis gepasseerd. Die mevrouw vertelde me dat er in dit dorp maar liefst 28 luidsprekers hangen. Ik dacht: misschien is

het een idee om een van jouw nummers via die luidsprekers af te spelen en op te nemen. Zou dat geen leuk effect geven? De gemeente heeft al toestemming gegeven."

Een uurtje later zit Daan met zijn computer en muziekinstrumenten aan het bureau van Mercedes, de gemeentefunctionaris die dit experiment wel ziet zitten. "Es un hombre muy guapo, non?", zegt ze stilletjes tegen haar collega. Het is ook Mercedes die Daan via de luidsprekers aankondigt. "Dames en heren, vandaag hebben we een Belgische artiest te gast die een programma voor de televisie maakt en voor ons een liedje zal zingen. Veel plezier."

Enkele seconden later zet Daan 'King of Nothing' in, een nummer dat een uur geleden nog niet bestond. Peter staat aan de luidsprekers van het dorpsplein, de muziek op te nemen en foto's te maken van toevallige voorbijgangers die even opkijken en dan weer gaan met hun leven.

*We wake up in this perfect nothing
Shower in this water dry
Guide me through this perfect nothing
Jump on empty trains going by
Love me like your perfect no one
Drown me in your dried up wells
Walk me through these streets of nothing
Wake me with these silent bells.*

De documentaire *De Nada* is te zien op zondag 4 oktober op Canvas. Op zondag 27 september is er in samenwerking met *DeMorgen* een avant-première in het Concertgebouw van Brugge.

'Is dit niet de essentie van artiest zijn? Is het niet juist erg belangrijk dat wij ons alle vrijheid gunnen? Is het niet dát waarvoor andere mensen ons zo benijden?'

DAAN